

KAPITOLY Z DĚJIN FILOSOFIE. - I. část - KAPITOLY Z DĚJIN ŘECKÉ FILOSOFIE.

O B S A H.

Obsah	1
Úvodní poznámka	3
<u>Oddíl I. Ú v o d. OBDOBÍ PŘED VZNIKEM FILOSOFIE.</u>	
1. kapitola : Dějiny filosofie a jejich význam	4
/ Pojem filosofie. Věda věd. Městácké pojetí filosofie. Vědecké pojetí filosofie. Poměr filosofie k marxismu. Městácké dějiny filosofie. Vědecké dějiny filosofie. Dvě linie v dějinách filosofie. Význam dějin filosofie. Závěr. /	
2. kapitola : Náboženský světový názor	8
/ Myšlení před vznikem filosofie. Vývoj lidského myšlení v prvobytné společnosti. Vznik náboženství. Magie a věda. Vývoj náboženského světového názoru. Úloha kněží. Úloha náboženství. Příklad. Mythologie. Egypt. Mesopotamie. Po- čátky vědy. Závěr. /	
3. kapitola : Řecká mythologie	20
/ Egejská a mykénská kultura. Rodové zřízení. Cizí vlivy. Charakter řecké mythologie. Homér. Úloha náboženství v homérské mythologii. Racionální prvky. Hesiodos. Theogonie. Dva proudy. Sedm mudrců. Orfismus. Závěr. /	
4. kapitola : Historické předpoklady vzniku řecké filosofie.	28
/ Třídy. Rané Řecko. Kolonisace. Města, tyranie. Vznik athénského státu. Ostrost třídního boje. Další podmínky rozvoje. Umění. Charakteristika řecké filosofie. Nená- boženský výklad světa. Živelný materialismus. Příroda celkem. Význam řecké filosofie. Závěr. /	
<u>HLAVA I. FILOSOFIE ROZKVĚTU ŘECKÉ OTROKÁŘSKÉ SPOLEČNOSTI.</u>	
<u>Oddíl II. MATERIALISTICKÁ LINIE V ŘECKÉ FILOSOFII OBDOBÍ ROZKVĚTU</u>	
1. kapitola : Milétská škola	38
/ Vnitřní rozkvět Řecka. Milét. Charakteristika milétské školy. Hmotný počátek. Kosmogonie. Pantheismus. Thales. Anaxi- mandros. Apeiron. Kosmologie. Vývojová teorie. Anaximenes. Boží. Zkoumání přírody. Závěr. /	
2. kapitola : Herakleitos Efeský	44
/ Doba. Vše se mění. Boj protikladů. Vzájemná souvislost. Jeho materialismus. Zákonitý svět. Teorie poznání. Spo- leženské názory. Význam. Závěr. /	
3. kapitola : Elejská škola	49
/ Historické předpoklady zmetafysičtění materialismu. Metafy- sický materialismus. Xenofanes. Kritika náboženství. Jednota světa. Parmenides. Parmenidova noetika. Učení o bytí. Popření pohybu. Ztotožnění myšlení s bytím. Význam. Zenon. Noetické vý- chodisko. Aporie. Spekulativní metoda. Význam. Závěr. /	
4. kapitola : Přípravovatelé atomismu	57
/ Řecko - perské války. Periklova doba. Kultura doby rozkvětu. Empedokles. Mechanický materialismus. Experimentální metoda.	

Vývojová teorie. Teorie poznání. Vliv. Význam. Anaxagoras. Kvalitativní různost hmoty. Vývoj. Nus- Pohyb a hmota. Noetika. Závěr/.

5. kapitola : Atomisté 63

/ Místo Demokrita v dějinách filosofie. Demokritos. Vliv Eleatů. Atomistika. Vlastnosti atomů. Pohyb a změna. Kosmologie. Vznik života. Duše. Determinismus. Teorie poznání. Prvotní a druhotné kvality. Teorie odrazu. Názory na společnost. Atheismus. Etika. Vliv. Nová metoda v lékařství. Závěr./

Oddíl III. IDEALISTICKÁ LINIE V ŘECKÉ FILOSOFII OBDOBÍ ROZKVĚTU.

1. kapitola : Pythagorejci 71

/ Od náboženství k idealismu. Politika pythagorejců. Náboženská filosofie. Kvantita. Číselná mystika. Matematika a harmonie. Protiklady. Význam. Závěr./

2. kapitola : Sofisté 74

/ Peloponéská válka. Kultura doby peloponéské války. Předpoklady vzniku. Přínos sofistů. Sofistická osvěta. Antropocentrismus. Slabá stránka sofistů. Noetika. Nihilismus. Společenské názory. Náboženství. Demokratické prvky. Rovnost lidí. Závěr./

3. kapitola : Sokrates 82

/ Politická orientace Sokrata. Subjektivismus. Odvrat od skoumání přírody- Rehabilitace náboženství. Dialektika. Význam pro logiku. Slovo a pojem. Význam. Kynici. Hedonikové. Závěr./

4. kapitola : Platon 86

/ IV. století. Otročtví. Doba. Život a dílo. Zdroje idealismu. Teorie idejí. Vznik teorie idejí. Subjektivní dialektika. Teorie vzpomínání. Poměr k přírodním vědám. Společenské názory. Sparta vs. Sparta. Hodnocení. Závěr./

HLAVA II. VYVRCHLENÍ A ÚPADEK ŘECKÉ FILOSOFIE.

Oddíl IV. ARISTOTELES

1. kapitola : Všeobecná charakteristika Aristotelovy filosofie . 96

/ Makedonie. Doba. Život. Dílo. Historické kořeny Aristotelovy filosofie. Splnutí linií. Všeobecná charakteristika Aristotelovy filosofie. Encyklopedičnost. Závěr./

2. kapitola : Učení o bytí a pohybu 100

/ Klasifikace věd. Učení o bytí. Kategorie. Pohyb. Učení o látce a formě. Látka. Forma. Příklad. Původ učení o látce a formě. Teleologie. Teorie příčinností. Závěr./

3. kapitola : Proces poznání. Logika 105

/ Proces poznání. Učení o duši. Logika. Syllogismus. Logické zásady. Význam logiky. Závěr ./

4. kapitola : Společenské názory. Přírodní vědy 108

/ Stát. Klasifikace státních forem. Otročtví. Etika. Přírodní vědy. Vliv. Závěr ./

Oddíl V. FILOSOFIE OBDOBÍ HELENISMU.

filosofie

/ Helenismus. Kultura helenismu. Charakteristika období helenismu - 112

1. kapitola : Atomisté 114

/ Charakteristika filosofie. Epikur. Carus. Atomistika. Pohyb atomů. Deklinace atomu. Teorie poznání. Učení o duši. Rozdíl mezi Demokritem a Epikurem. Kritika náboženství. Etika. Individualismus. Význam. Závěr ./

2. kapitola : Stoici 119

/ Charakteristika školy. Představitelé školy. Fysika. Stoický dualismus. Zákonitost. Teorie poznání. Etika-Smrt heroů. Závěr./

3. kapitola : Ostatní filosofické školy. Rozvoj přírodních věd . . 122

/ Akademie. Lyceum. Theofrast. Straton. Skeps. Skeps v Akademii. Závěr./

4. kapitola : Alexandrijská věda 125

/ Přírodní vědy v Alexandrii. Astronomie. Matematika. Ostatní vědy. Důvody úspěchů a neúspěchů. Konec řecké filosofie. Závěr ./

Doporučená literatura 127

Použitá literatura 128

XXXXXXX

/ Úvodní poznámka /. Tato skripta se přidržují hodnocení sovětských třísvazkových dějin filosofie./Istorija filosofii, Moskva, 1940/. Odchyly jsou hlavně v zdůraznění významu náboženského světového názoru, ve výkladu o vzniku křesťanství a ve zpracování renesance.

Co do pojetí chybují sovětské dějiny filosofie, jak ukázala diskuse, hlavně v odtrhování historie od vlastní ryse filosofické problematiky a v nedostatečném výkladu otázky vzniku lidí. Tuto chybu skriptu nemohou odstranit.

Paralelní přednášky z dějin a z předkapitalistických formací umožňují opomenout výklad ekonomických pojmů a předpokládat znalost jistých historických postav a událostí. Předpokládá se studium s "Filosofickým slovníkem" s. Cvekla.

Celá první část, antická filosofie, zdůrazňuje silně dialektiku. V partii středověku se vykládá hlavně původ křesťanství jako politické ideologie. Renesanční myšlení je vysvětlováno společenskými názory a rozmachem přírodních věd.

Partie vyznačené dále od kraje jsou méně důležité. Odstavce vyznačené větším odstupem od kraje jsou uváděny pouze pro získání nejnужnější historické orientace.